

## Erzurum'dan Kırşehir'e Olan Göçlerin Kırşehir'in Sosyal ve Ekonomik Yaşamına Etkisi Üzerine Bir Araştırma <sup>a</sup>

ERTUĞRUL GÜREŞCİ <sup>b</sup>

Geliş Tarihi: 28.05.2018 | Kabul Tarihi: 22.06.2018

**Öz:** Kırsal göç ile ilgili bilgi ve bulgular, bir bölgenin ya da bir ülkenin ekonomisi ve sosyal yaşamını açıklaması bakımından oldukça önemlidir. Çünkü kırsal göç, sadece kırsal bölgelerdeki sorunları değil aynı zamanda kentsel bölgelerdeki sorunları ve toplumsal değişimi de yansıtmaları bakımından oldukça önemlidir. Bu noktadan hareket edilerek bu çalışmada, 1960'larda başlayan Erzurum kırsalından Kırşehir'e olan göçler, çeşitli yönleri ele ele alınmış ve bu göçlerin Kırşehir'in ekonomik ve sosyal yaşamına olan etkisinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, 240 olarak tespit edilen örnek sayısı üzerinden hareket edilerek anket uygulamaları yüz yüze olarak Kırşehir'de Erzurumluların yoğun olarak yaşadığı Bahçelievler semtinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, uygun bir düzenleme ve değerlendirme sürecinden geçirilerek somut sonuçlara ulaşılması sağlanmıştır. Çalışmada, Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçlerin genel olarak kırsal göç karakteri gösterdiği, kente katkı ve uyum konusunda da olumlu bir göç süreci olarak konunun değerlendirildiği sonucuna varılmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Kırsal göç, Kırşehir, Erzurum, sosyal ve ekonomik yaşam, uyum.

<sup>a</sup> Bu çalışma, Ahi Evran Üniversitesi BAP Birimi tarafından 2017 yılında IIB.A3.17.003 Proje No ile desteklenen 'Erzurum'dan Kırşehir'e Olan Göçlerin Kırşehir'in Sosyal ve Ekonomik Yaşamına Etkisi Üzerine Bir Araştırma' adlı projeden elde edilen verilerden oluşturulmuştur.

<sup>b</sup> Ahi Evran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü  
ispir\_ert@hotmail.com

## A Research on the Effects of Kırşehir on the Social and Economic Life of Migrations from Erzurum to Kırşehir

**Abstract:** Information and findings of rural migration are very important in terms of explaining the economy and social life of a region or a country. This is because rural migration is important not only for problems in rural areas but also for reflecting problems in urban areas and social change. In this study, it is aimed to determine the effects of these migrations on the economic and social life of Kırşehir. The study was carried out in the Bahçelievler district of Kırşehir where Erzurum residents lived intensively. The results obtained are passed through an appropriate regulation and evaluation process to ensure that concrete results are achieved. In the study, it was concluded that migrations from Erzurum to Kırşehir generally showed rural migrants and that it was evaluated as a positive immigration process in terms of contribution to and integration with the city.

**Keywords:** Rural migration, Kırşehir, Erzurum, social and economic life, harmony.

© Güreşci, Ertuğrul. "Erzurum'dan Kırşehir'e Olan Göçlerin Kırşehir'in Sosyal ve Ekonomik Yaşamına Etkisi Üzerine Bir Araştırma." *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 15 (2018), 55-70.

## Giriş

Çalışma hayatında son 20 yılı kapsayan uygulamalara baktığında, organizasyonların sürekli değişim ve belirsizlik ortamında faaliyet göstermesi özellikle stratejik insan kaynakları yönetiminin önemini daha da arttırmıştır.

Göç, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. İnsanlar tarih boyunca çeşitli nedenlerden dolayı yaşadıkları yerleri terk etmiş ve göç etmişlerdir. Bu durum, ekonomik ve sosyal yaşamın gelişimi ve değişimi için biraz da zorunlu bir gelişme olarak kabul edilmiştir. Ancak insanların özellikle Sanayi Devrimi süreci ve sonrasında kırsal yerleşim birimlerinden kentlere doğru göç etmesi, ekonomik gelişmeler için oldukça kayda değer bir durum olarak kabul edilmektedir (Ardahan, 2016; Yıldırım, 2012).

Sanayi Devrimi ile birlikte sanayinin ihtiyacı olan hammadde ve iş gücünün kırsaldan karşılanması bir ölçüde kırsalda istediği ve rahatlayabildiği bir süreç olarak değerlendirilebilir. Çünkü kırsalda artan nüfus, beraberinde yoksulluğu da getirmekte ve insanları göçe zorlayabilmektedir. Sanayileşme, toplumların refah düzeylerinin artmasında anahtar role sahip olduğu bilinen bir ekonomik yaklaşımdır. Çünkü sanayileşme ile kitlesel üretimin artması ve artan refahtan pay alınması, rasyonel bir insan davranışı olarak kabul edilmesi gereken bir husus olarak değerlendirilmektedir (Çetin, 2017; Güreşçi vd. 2016; Sunata, 2014, Ekici, 2010).

Kırsal göç, her ne kadar da ekonomik ve sosyal gelişmenin bir süreci olarak değerlendirilse de, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde bu tür göçlerin ağır ve ileri düzeyde olması sorunları da beraberinde getirmiştir. Sanayileşmeyi devlet eliyle, yasalarla ve teşviklerle konumlandırmaya çalışan ülkelerde, bu tür bir gelişme, kırsaldaki nüfusun plansız bir şekilde kentlere yönelmesine neden olabilmektedir. Bu sorun, elbette sadece plansız bir kentleşme ile açıklanmakta aynı zamanda, kırsal kalkınma politikaları, tarım politikaları, sosyal politikalar gibi

diğer araçlarla da açıklanması mümkün olmaktadır. Türkiye’de 1950’lerden sonra başlayan bu tür göçler o yıllarda kamu otoriteleri tarafından tasvip edilmiş hatta desteklendiği bile söylenebilir. Çünkü kırsalda nüfusu tutmak beraberinde yeni sosyal politikaları ve maliyetleri de getirebileceği ülke yöneticilerin algıladıkları bir durum olarak ortaya çıkmıştır (Güreşçi, 2014).

Kırsal göçlerle ilgili yapılan birçok çalışmada, bu tür göçlerin kentli bir bakış açısı ve sorun alanı itibari ile ele alınmıştır. Ancak kırsal göç ile birlikte kentsel ekonominin geliştiği ve bu gelişmenin planlanan bir şekilde yürütüldüğünde, ekonomik payının diğer kesimlerinde alabileceği gerçeği gözden kaçırılmamalıdır. Ülkemizin özellikle doğu, güneydoğu ve Karadeniz bölgelerinden batıya doğru ve özellikle kırsal alanlardan kentlere doğru bir göçün olduğu bilinmektedir. Bu tür göçlerin kentlerde oluşturduğu sorun alanları kırsal göç ile ilgili yeni çözüm modellerini de beraberinde geliştirebilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Türkiye’deki göçlerle ilgili olarak Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi’ne (ADNK) göre geliştirdiği sistemle veri toplamakta ve illerin Net Göç Hızlarını (NGH) hesaplamaktadır. Bu verilere göre, Kırşehir son yıllarda diğer birçok ilde olduğu gibi merkez nüfusunun arttığı ve göç aldığı tespit edilmiştir (Çiftçi, 2011, Madenus, 2016).

Kırşehir coğrafi konumu itibari ile İç Anadolu Bölgesi’nin tarla tarımına dayalı tarımsal yapısı ve yurt dışına iş gücü gönderen bir ekonomik yapısı ile ön plana çıkmaktadır. İl ile ilgili nüfus verileri dikkate alındığında, Kırşehir Merkezde, Kırşehir-lilerin dışında Gümüşhane, Yozgat; Erzurum, K.Maraş, Artvin gibi illerden göç etmiş ve sayıca önemli bir nüfus olduğu tespit edilmiştir. Bu tür bir nüfus hareketliliğinin Kırşehir’e 1950’lerden sonra başladığı 60 ve 70’lerde daha da arttığı sanılmaktadır. Özellikle sayıca ve sosyo-ekonomik yaşamda da etkili olan Erzurum’dan Kırşehir’e olan göçler daha da dikkat çekicidir. Kırşehir’de Erzurum nüfusuna kayıtlı önemli bir nüfusun olduğu ve bu nüfusun Kırşehir ekonomisine ve sosyal yaşamına katkı sağlayabildiği varsayımından hareket edilerek

bu çalışma planlanmış ve uygulaması gerçekleştirilmiştir (Sürmeli, 2017; Güreşçi, 2014, Güreşçi, 2018).

## 1. Materyal ve Yöntem

Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçlerin Kırşehir'in sosyal ve ekonomik yaşamına etkisi üzerine bir araştırma adlı çalışmada veri kaynakları iki yönlü olarak ele alınmıştır. İlki, konu ile ilgili özellikle kırsal ve iç göçlerle ilgili yapılan ve kabul gören çalışmalar, diğeri ise anketler yoluyla elde edilen bilgilerdir. Çalışmada, anketler yolu ile elde edilen bilgilerin kaynağını Erzurum'dan Kırşehir'e muhtelif tarihlerde göç edenler oluşturmakta ve ana kütle, bunların sayısı olarak belirlenmiştir. Söz konu ana kütle içinde seçilecek örnekler, Kırşehir'e göç eden Erzurumluların Kurmuş oldukları dernek üyelerinden ve onların vermiş oldukları bilgilerden derlenmiştir. Anket sayısı tespit edilirken, söz konusu semte dört kez ön çalışma ziyareti gerçekleştirilmiş ve bu ziyaretlerde Kırşehir'de yaşayan Erzurumluların yaklaşık sayıları dernek yönetici ve üyeleri ile semt sakinleri ile yapılan görüşmeler yoluyla tespit edilmiştir. Anket sorularının tespitinde çalışmanın amacına uygun bir soru türü ve sistemi seçilmiş ve çapalayıcıların kolaylıkla anlayabilmesine olanak verilmiş ve bu yönde sorular defalarca gözden geçirilmiştir.

Bu çalışma sürecinde, Kırşehir'de yaşanan ve on sekiz yaş üstü Erzurumluların yaklaşık 1100 ile 1300 arasında değiştiği konusunda bir görüş birliğinden hareket edilerek bu sayının yaklaşık %20'si (240) ile anket uygulamaları gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Şansa bağlı olarak seçilen örnekler ile anketler belirli bir plan dâhilinde belirlenen gün ve saatte dernek yöneticileri ile yapılan randevular neticesinde uygulamaya konulmuştur. Anket uygulamaları öncesi yaklaşık %10 civarında bir sayı ile 24 tane pre-tes uygulaması yapılarak eksik, hatalı ve anlaşılamayan sorular çıkarılmıştır. Böylece soru sayısı ve süreci anket planlamasına dâhil edilmiştir. Elde edilen anketler Excel ortamına aktarılarak özet bilgiler oluşturulmuş ve verilen cevaplar gruplandırılarak oranları ile birlikte çalışmanın amacı doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.

## 2. Araştırma Bulguları

### 2.1. Temel Bulgu ve Varsayımlar

Çalışma ile ilgili teorik bulgular yapılan derleme çalışmalarından elde edilmiş ve temel varsayımlar oluşturulmuştur. Bunlar: 1. Kırsal göç sonucu göç alan ve göç veren bölge ekonomik ve sosyal yönden etkilenebilmektedir. 2. Bu etkilenme sosyo-ekonomik kültür ve yapı ile yakından alakalıdır. Bu iki varsayımdan hareket edilerek bu çalışmada; a. Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçler, Kırşehir'in ekonomik ve sosyal yapısını etkilemiştir. b. Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçler sonucu Erzurumlularda sosyo-ekonomik yönden etkilenmiştir. c. Bu etkilenme, genel olarak l olarak olumlu yönde gelişmiştir.

### 2.2. Anket Sonucu Elde Edilen Bulgular

Anket yoluyla elde edilen bulgular kendilerine yöneltilen ve birbiri ile bağlantılı 25 soruya verilen cevaplardan yola çıkılarak hazırlanmış ve özet bilgi haline getirilmiştir. Bu veriler aşağıdaki gibi özetlenmektedir (EK 1).

#### 1. Cinsiyet

Ankete katılan 240 örneğin tamamı erkek olarak tespit edilmiştir. Anket sorularında kadın olmasına rağmen dernekte yapılan çalışmalar hiçbir kadın katılmadığı ve karar sürecinde erkeğin etkili olması etkili olmuştur.

#### 2. Yaş

Ankete katılanların yaşlarına göre dağılımları aşağıdaki tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Yaş dağılımı.

| Yaş Aralığı   | Sayı       | Yüzde         |
|---------------|------------|---------------|
| 18-34         | 34         | 14.16         |
| 35-44         | 76         | 31.66         |
| 45-64         | 117        | 48.75         |
| 65 ve üstü    | 12         | 5.43          |
| <b>Toplam</b> | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Ankete katılanların yaş dağılımına bakıldığında %48.75'inin 45-64 yaş arasında olduğu tespit edilmiştir. Gençlerin ve yaşlıların bu tür çalışmalar katılımda isteksiz oldukları ya da dernekte görüşme sağlanamadığı sonucuna varılmıştır.

### 3. Nüfusa Kayıtlı Olunan Yer

Ankete katılan 240 örneğin 209 kişinin yani %77.40'ının Erzurum nüfusuna kayıtlı olduğu geriye kalanların ise Kırşehir nüfusuna kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle orta yaş ve yaşlıların doğdukları yer olan Erzurum nüfusuna kayıtlı olmaları beklenen bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

### 4. Kırşehir'e göç ediliş süresi

Kırşehir'e ilk göç edenlerin bireysel olarak göç ettikleri ancak kısa sürede aileleri ile bunu tamamladıkları bilinmektedir. Yaklaşık olarak 1960'larda başlayan ancak 70'lerin başında yoğunlaşan bu tür göç hareketlerinin sonraki yıllarda azaldığı tespit edilmiştir. Erzurum'dan Kırşehir'e göç edenlerin göç ediş tarihleri yaklaşık olarak dikkate alınarak aşağıdaki Tablo 2 oluşturulmuştur.

Tablo 2. Göç ediliş süresi.

| Süre           | Sayı       | Yüzde         |
|----------------|------------|---------------|
| 0-5            | 4          | 1.66          |
| 6-10           | 7          | 2.91          |
| 11-20          | 39         | 16.25         |
| 21-30          | 65         | 27.08         |
| 31-40          | 114        | 47.50         |
| 41 ve yukarısı | 11         | 4.60          |
| <b>Toplam</b>  | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

### 5. Kırşehir'e göç edildiğindeki yaş

Bu ve benzeri veriler özellikle göç edilen yerdeki yaşam şartlarına uyum için önemli bir veridir. Öyle ki gençlerin Kırşehir'e uyum süreçleri orta ve yaşlı nüfusa göre daha hızlı olduğu anlaşılmaktadır. Göç ve kültürel etkileşim ve değişim için yaş

oldukça önemlidir. Özellikle memleketlerinde küçük yaşlarda göç edenlerin göç ettikleri yere uyum sağlamaları daha kolay olabilmektedir Bu durum doğal olarak yaşla birlikte azalmaktadır. Erzurum'da Kırşehir'e göç edenlerin göç ettiklerindeki yaşları tablo 3'de görülmektedir.

Tablo 3. Yaş grupları

| Yaş Grubu     | Sayı       | Yüzde         |
|---------------|------------|---------------|
| 0-7           | 14         | 4.54          |
| 8-15          | 36         | 15.00         |
| 16-25         | 64         | 26.66         |
| 26-35         | 92         | 38.33         |
| 36-45         | 14         | 7.91          |
| 46-55         | 11         | 4.58          |
| 56-65         | 6          | 2.50          |
| 66 üstü       | 3          | 0.48          |
| <b>Toplam</b> | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

#### 6. Kırşehir'e Erzurum'un neresinden göç ettiniz?

Çalışmada göç edilen yer bir şehir olup Kırşehir'dir. Ancak Kırşehir'e göçler sadece Erzurum Merkezden değil aksine köy ve benzeri yerleşim yerlerinden olup Kırşehir'e göçler kırsaldan kente göç karakterindedir.

Tablo 4. Göç edilen yer.

| Göç edilen yer               | Sayı       | Yüzde         |
|------------------------------|------------|---------------|
| İl Merkezi                   | 8          | 3.33          |
| İlçe Merkezi                 | 21         | 8.75          |
| Köy ve benzeri yerleşim yeri | 219        | 87.92         |
| <b>Toplam</b>                | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Tablo 4'de görüldüğü üzere Erzurum'dan Kırşehir'e göç edenlerin %87,92'si köy ve benzer yerleşim birimlerinden yani kırsal alandan göç etmiştir.



### 7. Kırşehir'e göç etmeden önce ne iş yapıyordunuz?

Genel olarak şehirlerin ekonomik yapısı sanayi ve hizmetler sektörüne dayanmaktadır. Şehirler nispeten kalifiye eleman çalıştırabilecek bir yapıya sahipken kırsal yerleşim birimleri tarıma dayalı az da olsa küçük esnaf ve sanatkârın olduğu yerleşim yerlerdir. Göç edenlerin göç etmeden önceki meslekleri Tablo 5'teki gibi görülmektedir. Bu grup 16 yaş üzeri kabul edildiği için toplam sayı 208 olarak tespit dılmıştır.

Tablo 5. Meslek grupları

| Meslek                 | Sayı       | Yüzde         |
|------------------------|------------|---------------|
| Çiftçilik              | 177        | 85.09         |
| Serbest meslek işçilik | 21         | 10.09         |
| Esnaf                  | 6          | 2.88          |
| İşi olmayan            | 4          | 1.94          |
| <b>Toplam</b>          | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Tablo da görüleceği üzere Kırşehir'e göç edenlerin önemli bir kısmı kırsaldan göç ettikleri için meslekleri doğal olarak çiftçilik olarak ortaya çıkmıştır. Bu oran %85,09 olup diğer meslek gruplarından oldukça fazladır.

### 8. Kırşehir'e göç etmeden önce ekonomik durumunuz o günün şartlarına göre nasıldı?

Genel olarak kırsal göç için en önemli neden tarıma dayalı yani düşük, süresiz ve umutsuz bir gelir grubundan bir üst seviyeye yani yüksek, kalıcı ve umut verici bir gelir grubuna sahip olmaktır. Ancak Kırşehir'in ilk göç yıllarında dış mahallelerinde tarımsal faaliyetlerin yapıldığı ve nispeten düşük gelirli bir yapıya sahip olması bilinmelidir.

Tablo 6. Ekonomik durum.

| Ekonomik durum | Sayı | Yüzde |
|----------------|------|-------|
| Yoksul         | 123  | 51.25 |
| Orta gelirli   | 95   | 39.58 |
| İyi gelirli    | 22   | 9.17  |

|               |            |               |
|---------------|------------|---------------|
| <b>Toplam</b> | <b>240</b> | <b>100.00</b> |
|---------------|------------|---------------|

Kırşehir'e göç edenlerin yarısından fazlasının yani %51,25'inin yoksul olması kırsal göç için açıklayıcı olabilmektedir. Ancak bu oranın daha fazla olması beklentisi teorik bir yaklaşımdır.

#### 9. Kırşehir'e göç etmeden önce hiç geldiniz mi?

Bir şehre göç etmeden önce gelinmesi veya herhangi bir iş için önceden ziyaret edilmesi o şehre olan göçler için tanımlayıcı veya tetikleyici bir unsur olarak kabul edilebilir. Anadolu'nun çeşitli yörelerinden gurbet yolu ile gelinen şehirlere sonraları göçe dildiği bilinen bir gerçektir. Bu noktadan hareket edilerek Erzurum'dan Kırşehir'e daha önceden gelinmesi ile ilgili soruya cevap veren 14 kişinin çocuk yaşta oldukları veya kısa süreli geldikleri tespit edilmiştir. Bu durum genel varsayım aykırı olsa da kendilerinden önce akrabalarının gelmesi bu durumu kısmen kapatmaktadır.

Tablo 7. Göç etmeden önce Kırşehir'e gelme durumu

| <b>Geldiniz mi?</b> | <b>Sayı</b> | <b>Yüzde</b>  |
|---------------------|-------------|---------------|
| Evet                | 14          | 5.83          |
| Hayır               | 226         | 94.17         |
| <b>Toplam</b>       | <b>240</b>  | <b>100.00</b> |

#### 10. Kırşehir'e göç etmenizden hangi faktörler etkili oldu? Birden fazla işaretleyebilirsiniz?

İç göçlerde özellikle kırsal göçlerde en önemli neden ekonomik neden olarak belirlenmiştir. Bu neden etrafında Kırşehir'e Erzurum'dan olan göçlerin temel nedenleri aşağıdaki tablo 8'de ortaya konulmuştur.

Tablo 8. Göç nedenleri

| <b>Göç için nedenler</b>       | <b>Sayı</b> | <b>Yüzde</b> |
|--------------------------------|-------------|--------------|
| Akrabalarım burada olduğu için | 164         | 68.33        |
| İş imkânı olduğu için          | 48          | 20.00        |

|                           |            |               |
|---------------------------|------------|---------------|
| Ailevi ve sosyal nedenler | 22         | 9.16          |
| Diğer nedenler            | 6          | 2.51          |
| <b>Toplam</b>             | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Kırşehir'e Erzurum'dan olan göçler için yakın akrabalarının daha önceden göç etmeleri önemli bir faktör oluşturmıştır. Ancak iş imkânlarının tanımlanması %20.00 civarında olup düşük bir düzeydedir.

### 11. Kırşehir'e ilk göç ettiğinizde ne işle meşgul oldunuz?

Genel olarak kırdan kente göç edenler kentsel iş imkânlarından yani ücretli iş gücü açısından yararlanmaları beklenen bir durumdur. Ancak Kırşehir'e olan göçlerde durum biraz farklı olup aşağıdaki Tablo 9'da özetlenmiştir. Kırşehir'in o yıllardaki tarımsal karakteri göç edenlerin çiftçilik mesleki ile uğraşmalarına neden olmuştur.

Tablo 9. Meşgul olunan iş.

| Meşgul olunan iş | Toplam     | Yüzde         |
|------------------|------------|---------------|
| Çiftçilik        | 108        | 45.00         |
| İşçilik          | 74         | 30.83         |
| Ticaret          | 42         | 17.50         |
| Serbest Meslek   | 12         | 5.00          |
| Diğer            | 4          | 1.67          |
| <b>Toplam</b>    | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Kırşehir'e Erzurum'dan olan göçlerde göç ediliş nedenlerinde olduğu gibi göç edildiğinde yapılan iş için %45,00 oranında çiftçiliğin olması oldukça farklı bir durum olarak nitelendirilebilir.

### 12. Kırşehir'e ilk göç ettiğinizde yabancılık çektiniz mi?

Genel olarak kırdan kente göç edenlerin kentsel yaşama ekonomik ve sosyal yönden uyum sağlamları biraz zor olmakta ve bu durum yabancılaşma olarak ifade edilmektedir. Ankete katılanların sadece 23 yani %95,83'ünün yabancılık çektiğini ifade etmişlerdir.

### 13. Eğer yabancılık çektiyseniz bunda etkili olan faktörler neler oldu?

Yabancılık çeken 23 kişinin buna etkili faktör olarak gösterdiği gerekçelerin dağılımı aşağıdaki Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Yabancılık gerekçeleri

| Yabancılık gerekçeleri | Sayı       | Yüzde         |
|------------------------|------------|---------------|
| Çalışma şartları       | 3          | 13.46         |
| Komşuluk ilişkileri    | 5          | 21.73         |
| Kültür uyumsuzluğu     | 9          | 43.08         |
| İklim ve havası        | 5          | 21.73         |
| Diğer şartlar          | 0          | 0.00          |
| <b>Toplam</b>          | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Tabloda verilen bilgilere göre kültürel uyumsuzluğun kısmen diğerlerinden fazla olduğu yani %43,08 olarak tespit edilmiştir.

Ciddi anlamda bir yabancılaşıma sorunun olmadığı Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçlerde ankete katılan ve uyumsuzluk yaşadığını ifade eden 23 kişinin 18 kişinin yani %78,26'nın bu uyumu birkaç yıl içinde aştığını uzun süre bunu aşamayanın olmadığı ancak 5 kişinin halen uyum sorunu yaşadığını ifade etmesi tespit edilmiştir.

Kırsal göç çalışmalarında, kırsaldan göç edenlerin göç ettikleri kentin belirli semt ve bölgelerinde özellikle akrabalarının bulunduğu yerlerde yaşamaları beklenen bir sonuçtur. Kırşehir'e göç edenlerin de önemli bir kısmının Bahçelievler Semtinde ikamet ettikleri anlaşılmakta. Bu oran ankete katılan 240 kişiden 210'unun verdiği cevap yani %87.50 oranında olduğu tespit edilmiştir. Kırşehir'e Erzurum'dan göç edenlerin önemli bir kısmının Bahçelievler Semtinde oturduğu ve bu kişilerin de 160'nın ilk geldiklerinde de aynı semtte ikamet ettiklerini ifade etmişlerdir.

### 14. Şu an ne iş yapıyorsunuz?

Kente göç edenlerin sadece fiziksel bir değişim değil aynı

zamanda mesleki bir değişimle sosyal bir değişimde yaşadıkları anlaşılmaktadır. Çalışmadan şu an yapılan meslekler aşağıdaki tablo 11'de özetlenmiştir.

Tablo 11. Meslek grupları

| Meslek        | Sayı       | Yüzde         |
|---------------|------------|---------------|
| Memur         | 38         | 15.83         |
| Emekli        | 162        | 67.50         |
| Çiftçi        | -          | 0.00          |
| Ticaret       | 24         | 10.00         |
| İşçilik       | 14         | 5.83          |
| Diğer         | 2          | 1.34          |
| <b>Toplam</b> | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Tablo da görüleceği üzere Erzurum'dan Kırşehir'e göç edenlerin %67,50'si emekli, %15,83' memur ve %5,83'ü işçidir. Yani kırsal mesleki faaliyet alan olan çiftçilik tamamen terk edilmiştir. Bu durum sadece göç eden Erzurumlular için değil aynı zamanda burada yaşayan Kırşehirli için geçerli olup, çiftçilik mesleğinin şehir merkezinde büyük ölçüde terkedildiği anlaşılmaktadır.

Ankete katılan 240 kişiye günümüzdeki meslek ve konumlarına Kırşehir'de mi sahip oldunuz sorusuna 227 kişinin yani %94,58'inin evet cevabı verdiği tespit edilmiştir. Kalan 13 kişinin 4'ünün memur, 7'sinin ticaret 2'sinin ise daha öncede aynı işi yaptıklarını ifade etmişlerdir. Kırsal göçün ekonomik ve sosyal nedenleri dışında en önemli çıktılardan birisi de sonuçlarıdır. Çünkü bu sonuçlar eğer bir sorun olarak ifade ediliyorsa kırsal göç için bir sorun tanımlaması yapılması daha doğrudur. Çalışmada ankete katılanlara Kırşehir'e göç ettikleri için memnun olup olmadıkları aşağıdaki Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Memnuniyet durumu

| Memnuniyet    | Sayı       | Yüzde         |
|---------------|------------|---------------|
| Evet          | 234        | 97.50         |
| Hayır         | 6          | 2.50          |
| <b>Toplam</b> | <b>240</b> | <b>100.00</b> |

Ankete katılanların %97,50'si göç ettiğinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Bu oran oldukça yüksek olup Erzurum'dan Kırşehir'e göçlerin göç edenler için oldukça memnuniyet verici olduğu ve bu durumda kente uyumunda sağlandığı anlaşılmaktadır. Çalışmada ankete katılanların tekrar göç ettikleri yere göç etmeyi düşünmedikleri ve bu soruya evet cevabı verenin hiç olmadığı tespit edilmiştir. Ancak bu veriden hareket ederek eğer bir gün memleketinize göç ederseniz sizce bu neden kaynaklanır şeklindeki soruya ise 221 kişi yani %92,08'inin bu nedenin kendisinden kaynaklanabileceği kalanların ise Kırşehir'den kaynaklanabileceğine inandıklarını ifade etmişlerdir. Ankete katılanların tamamının Kırşehir'in ekonomik ve sosyal yaşamına katkı sağladıkları düşüncesine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

### Tartışma ve Sonuç

Araştırma Bulgularından elde edilen genel sonuçlar ve bu sonuçların Türkiye'deki kırsal göç ile karşılaştırılarak bir tartışma ortamının sağlanması oldukça önemlidir. 1960'larda başlayan Erzurum'dan Kırşehir'e göçlerin büyük ölçüde Erzurum'un kırsalından ve özellikle Şenkaya, Olur, Oltu, Tortum gibi ilçelerin kırsal köylerinden olduğu anlaşılmaktadır. Yani Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçler bir kırsal göç karakteridir. Kırsal göçlerin nedenleri genel olarak bulundukları yerlerin ekonomik ve sosyal sorunlarından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Çalışmada da bu göçlerinde bulundukları yöredeki ekonomik sorunların ağır bastığı anlaşılmaktadır. Ancak Kırşehir'e olan göçlerin sürecinde yakın akrabaların önceden gelmiş olmaları etkili bir faktör olmuştur. Böylece Türkiye'deki kırsal göç süreci ile de örtüşen bir yanı vardır. Genel olarak göç edenlerin

şehrin aynı yerlerine göç ettikleri bir kentsel güven yaklaşımıdır. Kırşehir'e göç eden Erzurumlularında genel olarak Kırşehir'in Bahçelievler semtinde ikamet etmeleri bu verileri güçlendirmektedir. Yakın akrabaları ile bu semtte daha rahat olmaları ailevi ilişkilerinden kaynaklanmaktadır. Şehre göç edenlerin çocuk ve genç yaşta olmaları o şehre uyumu kolaylaştırmaktadır ki bu durum Kırşehir'deki bu tür bir göç içinde ortaya konulmuştur. Ancak diğer göç edenlerinde bu uyumum Kırşehir'in kültürel dokusunda ve yaşam alışkınlarında kolaylaşmıştır. Kırşehir'e Erzurum'dan olan bu göçlerin Kırşehir'in ekonomik ve sosyal yapısına da katkı sağladığı bilinen ve gözlenen bir durumdur. Çalışmaya katılanların da bunu ifade etmelerin oldukça önemli bir değerdir. Kısaca Erzurum'dan Kırşehir'e olan göçlerin gerek Erzurumluların gerekse Kırşehir ve Kırşehirlilerin ekonomik ve sosyal yaşamına olumlu katkı sağladığı söylenebilir.

Çalışma, kırsal göç ve kentsel yaşama uyum ile ilgili yapılan saha çalışmasını yansıtmaları bakımından önem arz etmektedir. Konu ile ilgili genel bir bakış açısı ve saha çalışmalarının birleştirilmesi bir nebze literatürün de tartışmaya açılmasına ya da doğrulanmasına neden olmuştur. Erzurum ve Kırşehir açısından konunun ele alınması benzer iller arasında da yapılabilir olmasına olanak sağlaması bakımından oldukça önemli görülmüştür.

### Kaynaklar

- Ardahan, F, 'Farklı türdeki kahvehanelere giden bireylerin gittikleri kahve türüne göre çeşitli psikososyal boyutlarda karşılaştırılmaları', *KSBD*, İlkbahar 2016, 8: s.147-163.
- Çetin, İ, "Yeni Gelişen Turistik Destinasyonlar ve Van'ı Ziyaret Eden İranlı Turistlerin Özellikleri." *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AE ÜSBED)*, 3.1, 2017, s.44-59.
- Çiftçi, M, "Türkiye'de iç göçte sosyal ağ kullanımı üzerindeki etkenler." , *Sosyoekonomi*, 2011- MI/11M106, s.105-124.
- Ekici, F.Ş, "Türk aile yapısının değişim ve dönüşümü ve bu değişim ve

- dönüşüme etki eden unsurların değerlendirilmesi.”, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Number 30: p. 209-224.
- Güreşçi, E, *Kırsal Göç, Tarım ve Toplum Üzerine Köşede Kalan Yazılar*, 2014, Semerci Yayınları 142s, İstanbul.
- Güreşçi, E, Kocaoğlu, M, Aktürk, O, “ Kırsaldan Kente Göç Eden Kişilerin Kentsel Yaşam Uyum Sürecinde Yerel Yönetimlerin Üstlendiği Roller: Kırşehir Örneği Üzerine Bir Değerlendirme.”, *Turkish Migration Conference*, 2016, 12-15 July, Viyana, Avusturya.
- Güreşçi, E. “Erzurum’dan Kırşehir’e Göçler Üzerine Bir Değerlendirme’ Erzurum Sevdası, Erzurum Araştırmaları Dergisi, [www.erkurumsevdasi.com](http://www.erkurumsevdasi.com)., 01.07.2014.
- Kocaman, S. “Kentsel alanlara göç eden kırsal nüfusun kentsel uyumu ve kentleşme düzeyi üzerine uygulamalı bir araştırma: Ağrı örneği.”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(30), 2016, s. 335-349.
- Madenüs, M, “Değişen kırsal yaşam alışkanlıklarının hırsızlık suçuna etkisi.” *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 5.(2), 2016, s. 61-91.
- Özden, S., Buğday, S.E. “Üretim faktörü olarak orman köylüsünün nüfus hareketleri: Kastamonu örneği.” *Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi* 15(2), 2015, s. 231-240.
- Sürmeli, İ, “Türkiye’de iç göçün değişim ve dönüşümü: kentten kıra yöneliş.” Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Gazi Akademi Genç Sosyal Bilimciler Sempozyumu, 2017, Özel Sayısı: 275- 286.
- Sunata, U, “Tersine beyin göçünde sosyal ağların rolü: Türkiyeli mühendislerin Almanya’dan geriye göç deneyim ve algıları.”, *Türk Psikoloji Yayınları* 17 (34), 2014: s. 85-96.
- Yıldırım, S. “The impact of migrant-receiving states’ policies on crime rates and drug abuse among immigrants: the cases of Japan, Sweden, USA, and Turkey.” *Mukaddime* 2, 2012: s.87-116.